Lietas arhīva Nr. 1A-0001-19/3
ECLI:LV:REZT:2019:0410.122007213.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2019.gada 10.aprīlī

Rēzeknes tiesas tiesnese A.Jermacāne rakstveida procesā, izskatīja /pers. A/, personas kods /personas kods/, sūdzību par Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Prevencijas nodaļas priekšnieka A.Stivriņa 2013.gada 9.augusta lēmumu Nr.VP1/PA802921-1880-M

Aprakstošā daļa

[1] 2013.gada 28.jūnijā tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols par to, ka 2013.gada 22.februārī plkst.13.30 /pers. A/ savā dzīvesvietā /adrese/ uzglabāja 200 paciņu cigarešu „Bayron" ar Krievijas Federācijas akcīzes marķējumu un 250 paciņu cigarešu „Premjer" ar Baltkrievijas akcīzes marķējumu bez Latvijas akcīzes marķējuma. Atbildība par šo pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) $169.^3$ pantā.

Par šo pārkāpumu ar Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ludzas iecirkņa kriminālpolicijas nodaļas priekšnieka O.Točelovska (turpmāk arī Iestāde) 2013. gada 28.jūnija lēmumu /pers. A/ uzlikts naudas sods 200 Ls (274,71 EUR) apmērā konfiscējot nelikumīgi glabātās preces.

[2] 2013. gada 22. jūlijā /pers. A/ (turpmāk - Iesniedzēja) iesniegusi sūdzību par Iestādes 2013. gada 28. jūnija lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.VP1/PA802921. Sūdzībā norādīts, ka kriminālprocesa Nr.11290007312 ietvaros /pers. A/ dzīvesvietā tika veikta kratīšana, kuras laikā tika atrastas un izņemtas kopumā 450 cigarešu paciņas ar nosaukumiem „Bayron" un Premjer" bez Latvijas Republikas akcīzes marķējuma. Kratīšanas laikā atrasto priekšmetu izņemšanas neatbilst Kriminālprocesa likuma noteikumiem. Administratīvā pārkāpuma lietā nav procesuālā dokumenta, kurā būtu fiksēts administratīvā pārkāpuma protokolā un lēmumā norādīto priekšmetu apzīmogošanas akts. Kratīšana tikusi veikta bez Iesniedzējas klātbūtnes. Pašvaldības pārstāvis kratīšanas laikā brīvi pārvietojies mājā, nebijis klāt pie atrasto priekšmetu aprakstes un izņemšanas, kas padara „pierādījumus" administratīvā pārkāpuma lietās par nederīgiem. Uzskata, ka šajā lietā ir pārkāpti LAPK noteikumi par administratīvās lietas uzsākšanu un izskatīšanu. /pers. A/ lūdz atcelt šajā lietā pieņemto lēmumu un izbeigt lietu.

[3] Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Prevencijas nodaļas priekšnieks A.Stivriņš (turpmāk Augstākā iestāde) 2013. gada 9.augustā izskatījis /pers. A/ sūdzību un pieņēmis lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr. VP1/PA802921 atstāt negrozītu, bet sūdzību noraidīt.

Lēmumā norādīts, ka kratīšana ir veikta Kriminālprocesa likuma 180.panta trešajā daļā norādītajā noteiktajā kārtībā, tās likumību ir pārbaudījis izmeklēšanas tiesnesis. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 182. panta astoto daļu, visi kratīšanas laikā atrastie un izņemtie priekšmeti tika uzrādīti klātesošajām personām, aprakstīti kratīšanas protokolā (tā kā bija liels izņemto priekšmetu daudzums, notikuma vietā tos nebija iespējams iesaiņot un apzīmogot) un nogādāti Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ludzas iecirknī. Līdz ar to kratīšanā atrasto priekšmetu iesaiņošana un apzīmogošana nav obligāta prasība. Kratīšanas laikā tiek izņemtas meklējamās mantas un mantas, kuru aprite valstī ir aizliegta. Šinī gadījumā nekas netiek aizstāts, kā maldīgi norāda /pers. A/ savā sūdzībā. Sūdzībā nav apstrīdēts kratīšanā izņemto cigarešu uzglabāšanas fakts.

/pers. A/ piemērots naudas sods par pārkāpumu paredzētās sankcijas robežās. Pieņemot lēmumu, ņemti vērā lietderības apsvērumi. /pers. A/ atbildību mīkstinoši vai pastiprinoši apstākļi nav konstatēti. Augstākās iestādes ieskatā piemērotais sods ir samērīgs un atzīstams par pamatotu.

[4] /pers. A/ Augstākās iestādes lēmumu ir pārsūdzējusi tiesā. Sūdzībā norādīts, Iesniedzēja nepiekrīt lēmumam sekojošu iemeslu dēļ:

[4.1] Latgales apgabaltiesas 2011. gada 11.oktobra lēmumā krimināllietā Nr. 11290020910 norādīts, ka Kriminālprocesa likuma 182.pants neietver tikai formālas prasības, tajā skaitā, par visu kratīšanā atrasto un izņemto priekšmetu iesaiņošanu un apzīmogošanu, kuru ievērošanai nebūtu nozīmes vai būtu maza nozīme. Likumdevējs ir pietiekami apsvēris iespējamos un nepieciešamos faktu konstatēšanas līdzekļus, paredzot arī konkrētas prasības. Tikai tad, kad darbības ir veiktas atbilstoši šim prasībām, pierādījumus var uzskatīt par pietiekami ticamiem konkrētā fakta konstatēšanai. Šo noteikumu mērķis un jēga ir izslēgt jebkuras šaubas un strīdus par priekšmetiem, kuri atrasti un izņemti kratīšanas laikā.

[4.2] Kratīšana Iesniedzējas dzīvesvietā veikta 2013. gada 22.februārī krimināllietā Nr. 11290007313, par ko sastādīts protokols. Kratīšanas laikā Iesniedzējas mājas istabā tika atrastas un izņemta 450 paciņas cigarešu ar nosaukumiem "Premjer" un "Bayron" bez Latvijas Republikas akcīzes marķējuma, kuru detalizēta apraksta protokolā nav. Izņemtie priekšmeti tika iepakoti uz izņemti pretēju Kriminālprocesa likuma 181.-185. panta noteikumiem. Administratīvā pārkāpuma lietā nav procesuālā dokumenta, kurā būtu fiksēts administratīvā pārkāpuma protokolā un lēmumā norādīto priekšmetu apzīmogošanas fakts.

[4.3] Kratīšana tikusi veikta bez Iesniedzējas klātbūtnes. Tas padara „pierādījumus" administratīvā pārkāpuma lietās par nederīgiem, neskatoties uz to, ka kratīšanā piedalījās pašvaldības pārstāvis. Ar attiecīgiem pierādījumiem ir pierādīts, ka pašvaldības pārstāvis kratīšanas laikā brīvi pārvietojies mājā, nebijis klāt pie atrasto priekšmetu aprakstes un izņemšanas.

[4.4] Iestāde nav ievērojusi LAPK 32. panta noteikumus, ka, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus.

[4.5] Iesniedzēja lūdz atcelt Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Prevencijas nodaļas priekšnieka A.Stivriņa 2013. gada 9. augusta lēmumu Nr. VP1/PA 802921-1880-M administratīvā pārkāpuma lietā Nr. VP1/PA 802921 un izbeigt lietu administratīvā pārkāpuma neesamības dēļ.

[5] 2014. gada 14. maijā Ludzas rajona tiesas tiesnese pieņēmusi lēmumu apturēt tiesvedību lietā līdz galīgā nolēmuma spēkā stāšanās brīdim krimināllprocesā Nr. 11290007313, jo kratīšana veikta minētā krimināllprocesa ietvaros un sūdzības iesniedzēja atsaucas uz procesa pārkāpumiem un pierādījumiem krimināllprocesā Nr. 11290007313.

[6] Saskaņā ar Tiesu informācijas sistēmas datiem, galīgais nolēmums krimināllietā Nr. 11290007313 (lietas arhīva Nr. K26-0033-18) stājies spēkā 2018. gada 26. maijā.

[7] Lietvedība lietā sakarā ar /pers. A/ sūdzību atjaunota 2019. gada 12. februārī. Administratīvā pārkāpuma lieta, atbilstoši LAPK $289.^6$ pantam,

nozīmēta izskatīšanai rakstveida procesā, nerīkojot tiesas sēdi, jo ne persona, kura iesniegusi sūdzību, ne iestāde, kuras lēmums ir pārsūdzēts, lietas iztiesāšanu tiesas sēdē nelūdza. Tiesa lietu iztiesāt mutvārdu procesā par nepieciešamu neuzskata.

[8] Atbilstoši LAPK 289.^{6} panta ceturtajai daļai, persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, un iestāde, kuras lēmums ir pārsūdzēts, informēti par tiesas, kas izskatīs lietu, sastāvu, viņiem izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Noraidījumi tiesnesei nav pieteikti.

[9] Atbilstoši LAPK 289.^{6} panta sestajai daļai, lieta rakstveida procesā izskatīta pamatojoties uz lietā esošajiem pierādījumiem.

LAPK 289.^{6} panta septītā daļa noteic, ka tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, izlemj šādus jautājumus:

1) vai ir noticis administratīvais pārkāpums;

2) vai persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir vainīga šā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā;

3) vai persona ir sodāma par šo administratīvo pārkāpumu;

4) vai ir apstākļi, kas pastiprina vai mīkstina atbildību;

5) kāds administratīvais sods piemērojams personai;

6) vai apmierināms pieteikums par zaudējumu atlīdzību, kam par labu un kādā apmērā tas piedzenams;

7) kā rīkoties ar lietiskajiem pierādījumiem un citām administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā izņemtajām lietām, mantām un piemēroto garantijas naudu.

[10] Izvērtējusi sūdzībā norādītos motīvus, kādēļ Iesniedzēja lūdz atcelt Augstākās iestādes pieņemto lēmumu un izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, tiesa atzīst, ka Augstākās iestādes lēmuma atstājams negrozīts, bet sūdzība ir noraidāma.

[11] /pers. A/ ar 2013. gada 28. jūnija lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr. VP1/PA 802921 par LAPK 169.^{3} pantā (*likuma redakcijā līdz 2013. gada 31.decembrim*) paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu uzlikts naudas sods 200 Ls (284,57 EUR) apmērā, konfiscējot nelikumīgi glabātās 200 paciņas jeb 4000 cigarešu "Bayron" ar Krievijas Federācijas akcīzes marķējumu un 250 paciņas jeb 5000 cigarešu "Premjer" ar Baltkrievija akcīzes marķējumu, bez Latvijas akcīzes marķējuma (lietas 9.lapa).

[12] Likuma "Par akcīzes nodokli" 1. panta otrās daļas 1.punktā un 2. punktā noteikts, ka akcīzes preces ir alkoholiskie dzērieni, tabakas izstrādājumi […]. Akcīzes nodokļa marka — alkoholisko dzērienu vai tabakas izstrādājumu akcīzes nodokļa marka, kuru piestiprina alkoholisko dzērienu iepakojumam (pudelei vai citam iepakojumam) vai tabakas izstrādājumu iepakojuma vienībai un kura apliecina, ka marķētiem alkoholiskajiem dzērieniem vai tabakas izstrādājumiem ir legāla izcelsme un tie ņemti valsts kontrolē atbilstoši noteiktajiem akcīzes nodokļa samaksas nosacījumiem.

Šā likuma 33. panta trešā daļa noteic, ka Latvijas Republikā aizliegts ražot, izmantot, pārstrādāt, uzglabāt, pārvietot un realizēt alkoholiskos dzērienus un tabakas izstrādājumus, kuri nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām, izņemot normatīvajos aktos noteiktos gadījumus.

[13] LAPK 169.^{3} pantā paredzēta administratīvā atbilstība par ar akcīzes nodokli apliekamo preču (to skaitā preču, kurām piemērojams akcīzes nodokļa atbrīvojums vai atvieglojums) iegādes, realizācijas, uzglabāšanas vai pārvietošanas (pārvadāšanas) noteikumu pārkāpšanu, kā arī par citiem šo preču aprites noteikumu pārkāpumiem.

[14] 2013. gada 22. februārī sastādītā kratīšanas protokolā kopijā ir norādīts, ka kratīšana izdarīta /adrese/ pie /pers. A/, klātesot Ludzas novada pašvaldības pārstāvim /pers. H/ un /pers. I/. Kratīšanas rezultātā atrasts: 250 cigarešu paciņas "Premjer" bez Latvijas Republikas akcīzes marķējuma, 200 cigarešu paciņas "Bayron" bez Latvijas Republikas akcīzes marķējuma, divas 120 litru mucas, pildītas ar gaišas krāsas šķidrumu, kuram piemīt alkohola smaka; trīs 200 litru plastmasas mucas, pildītas ar gaišas krāsas šķidrumu, kuram piemīt alkohola smaka, astoņas 120 litru tilpuma mucas, pildītas ar gaišas krāsas šķidrumu, kuram piemīt alkohola smaka; divas piecu litru plastmasas pudeles, pildītas ar caurspīdīgu šķidrumu, kuram piemīt alkohola smaka; divas 0,7 litru pudeles, pildītas ar caurspīdīgu šķidrumu, kuram piemīt alkohola smaka; deviņas 0,5 litru pudeles, pildītas ar caurspīdīgu šķidrumu, kuram piemīt alkohola smaka; divas divu litru tilpuma pudeles, pildītas ar caurspīdīgu šķidrumu, kuram piemīt alkohola smaka; 40 litru tilpuma alumīnija kanna ar elektrisko vadu, daļēji pildīta ar gaišas krāsas šķidrumu, kuram piemīt alkohola smaka; kandžas ražošanas aparāta sastāvdaļas – divas plastmasas mucas ar spirālveidīgu cauruli un metāla tvertne ar diviem elektriskā sildītāja elementiem, 24 paciņas rauga, katra 0,5 kg, 22 maisi cukura. Protokolā norādīts, ka kratīšanas laikā atrastie priekšmeti iepakoti un izņemti. Atzīmes, ka izņemtie priekšmeti būtu apzīmogoti nav. Protokolā ir tiesneša atzīme, ka 2013. gada 25. februārī tiesnesis ir pārbaudījis kratīšanas tiesiskumu un pamatotību (lietas 16.-17.lapa).

[15] Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ludzas iecirkņa Kārtības policijas nodaļas inspektore T.Paņkova 2013. gada 26. jūlijā pieņēmusi lēmumu izdalīt no kriminālprocesa Nr. 11290007313 materiālus, kas attiecas uz ar akcīzes nodokli apliekamo preču aprites noteikumu pārkāpšanu. Nosūtīt izdalītos materiālus un 200 cigarešu paciņas "Bayron" ar Krievijas Federācijas akcīzes marķējumu un 250 cigarešu paciņas "Premjer" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes marķējumu VP Latgales reģiona pārvaldes Ludzas iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļai jautājuma izlemšanai par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības pēc LAPK 169.^{3} panta (lietas 24.lapa).

[16] Iesniedzēja savā sūdzībā neapstrīd faktu, ka viņa savā dzīvesvietā ir glabājusi 450 paciņas cigarešu ar nosaukumiem "Premjer" un "Bayron" bez Latvijas Republikas akcīzes marķējuma, kuras 2013. gada 22. februārī kratīšanas laikā kriminālprocesā Nr. 11290007313 tika atrastas un izņemtas viņas dzīvesvietā.

Iesniedzējas ieskatā kratīšanas laikā atrastās un izņemtās cigaretes netika iepakotas likumā noteiktajā kārtībā, kas padara kratīšanas rezultātā iegūtos pierādījumus par nepieļaujamiem viņai inkriminētā pārkāpuma pierādīšanā.

[17] Ar Rēzeknes tiesas 2018. gada 15. maija spriedumu /pers. A/ atzīta par vainīgu Krimināllikuma 221.^{2} panta otrajā daļā paredzētā nozieguma izdarīšanā – nelikumīgu alkoholisko dzērienu izgatavošanā un glabāšanā lielā apmērā. Spriedumā norādīts, ka no pirmstiesas procesā nenoskaidrota datuma līdz 2013. gada 22. februārim /pers. A/ savā dzīvesvietā realizācijas nolūkā, izmantojot paštaisītu pārtvaicēšanas aparātu, izgatavoja un glabāja ar Latvijas akcīzes nodokļu markām nemarķētu alkoholisko dzērienu lielā apmērā.

No tā secināms, ka tiesa 2013. gada 22. februārī /pers. A/ dzīvesvietā veiktās kratīšanas laikā atrasto priekšmetu izņemšanu atzinusi par veiktu atbilstoši Kriminālprocesa likumā noteiktajām prasībām un kratīšanas laikā izņemtos priekšmetus par /pers. A/ vainas pierādīšanai pieļaujamiem pierādījumiem. Līdz ar to ar iepriekš minēto spriedumu ir pilnīgi atspēkots /pers. A/ sūdzībā norādītais apgalvojums, ka 2013. gada 22. februārī viņas dzīvesvietā izņemtās 450 paciņas cigarešu bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļu markām ir administratīvā pārkāpuma lietā nepieļaujami pierādījumi.

Tāpēc tiesa atzīst, ka ir pilnīgi pierādīts, ka /pers. A/ ir LAPK 169.^{3} pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

[18] Par LAPK 169.^{3} pantā (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013. gada 31.decembrim) paredzētā pārkāpuma izdarīšanu likumdevējs fizikai personai bija paredzējis naudas sodu no 50 līdz piecsimt latiem, konfiscējot ar akcīzes nodokli apliekamās preces un pārvietošanai (pārvadāšanai) izmantotos transportlīdzekļus vai bez konfiskācijas.

Iesniedzējai par minētā pārkāpuma izdarīšanu piemērots naudas sods 200 latu apmērā konfiscējot nelikumīgi glabātās 200 paciņas jeb 4000 cigarešu "Bayron" ar Krievijas Federācijas akcīzes marķējumu un 250 paciņas jeb 5000 cigarešu "Premjer" ar Baltkrievija akcīzes marķējumu, bez Latvijas akcīzes marķējuma.

[19] Iesniedzējas sūdzībā norādīts, ka Iestāde nav ievērojusi LAPK 32. panta noteikumus, ka, uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma

raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus.

Iestādes 2013.gada 28. jūnija lēmumā administratīvā pārkāpuma lietā Nr. VP1/PA 802921 norādīts, ka /pers. A/ ir bezdarbniece, nav administratīvi sodīta, ienākumu viņai nav un apgādājamo personu nav, apstākļi, kas mīkstina vai pastiprina /pers. A/ atbildību, nav konstatēti. Lēmums pieņemts saskaņā ar LAPK 32.-37.pantu, 268.- 274.[1] pantu un 275. panta pirmās daļas 1.punktu (lietas 9.lapa).

Sūdzībā nav norādīts, kādi konkrēti LAPK 32. pantā norādītie apstākļi nav ņemti vērā, nosakot /pers. A/ soda mēru. Tāpēc tiesa sūdzību šai daļā nevar izvērtēt.

/pers. A/ par izdarīto pārkāpumu ir piespriests naudas sods, kas ir mazāks par vidējo par šo pārkāpumu paredzēto naudas soda apmēru. Tiesas ieskatā tas ir samērīgs ar izdarītā pārkāpuma kaitīgumu un veicinās LAPK 22. pantā noteiktā administratīvā soda mērķa panākt, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves normu cieņošanas garā, kā arī tiklab tiesību pārkāpējs, kā arī citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus, sasniegšanu.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš teikto, pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 1.punktu, un 289.[13] panta sesto daļu, tiesa

nosprieda:

atstāt negrozītu Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Prevencijas nodaļas priekšnieka A.Stivriņa 2013.gada 9.augusta lēmumu Nr.VP1/PA802921-1880-M, bet /pers. A/ sūdzību noraidīt.

Spriedumu apelācijas kārtībā var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no tā pieejamības dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rēzeknes tiesā.

Spriedums sastādīts un pieejams tiesas kancelejā no 2019.gada 10.aprīļa.

Tiesnese A.Jermacāne